Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare, Têrgulu Inului Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primescu.
Manuscripte nu se retrimitu.

Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare, Têrgulu Inului Nr. 30.

Inserate mai primescu în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulu insertiuniloru: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care di

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.

Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
a administraţiune, piaţa mare, Têrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 11. Braşovŭ, Sâmbătă, 16 (28) Ianuarie 1893.

Românii şi politica Maghiarilorŭ.

Braşovŭ, 15 Ianuarie v.

„Nu voiu încerca sĕ asuprescŭ pe nimenea, dér nicĭ eu nu voiu suferi sĕ ne asuprescă nimenea" — este unŭ mare şi sfântŭ principiu esprimatŭ în jurămêntulŭ memorabilei adunărĭ de pe Câmpulŭ libertăţii din Blaşiu la 1848.

Patru-ḑecĭ şi patru de anĭ s'au scursŭ deja în noianulŭ vecĭniciei, de când poporulŭ românŭ dintre Tisa şi Carpaţĭ, deşteptatŭ „din somnulŭ celŭ de mórte", a pronunţatŭ acelŭ mare şi sfântŭ jurămêntŭ. Atuncĭ, ca şi acum, sórtea lui era vitregă şi amară, luptele lui grele şi desperate; îngenunchiatŭ era elŭ, dér încă nu sdrobitŭ, cum îngenunchiaţĭ, dér încă nu sdrobiţĭ suntemŭ noi aḑĭ de politica, ale cărei jertfe amŭ căḑutŭ din fatalitate.

Politica de atuncĭ a Maghiarilorŭ nu se deosebesce aprópe întru nimicŭ de politica lorŭ de aḑĭ îmbrăcată în haina seducĕtóre a „raţiunilorŭ de statŭ". Nu trebue multă esaminare, pentru-ca sĕ ne convingemŭ, că numai căile suntŭ altele, scopulŭ însĕ este acelaşĭ: *maghiarisarea.*

„Sfântulŭ" de aḑĭ alŭ Maghiarilorŭ, exdictatorulŭ Kossuth, n'a voitŭ alta, decâtŭ sĕ realiseze planulŭ de maghiarisare alŭ lui Wesselenyi Şi ce óre vréu guvernanţii noştri de aḑĭ?. Ce vré ministrulŭ Csaky prin Kisdedovurile lui, décă nu realisarea nebunului planŭ alŭ lui Wesselenyi, însĕ pe altă cale: pe calea legilorŭ şi a ordinaţiunilorŭ draconice, de carĭ Ungaria s'a făcutŭ faimósă în tótă Europa

Că Maghiarii ajunge-şĭ-vorŭ óre acéstă ţintă, credemŭ a fi de prisosŭ a mai discuta. Incercarea unui pescuţŭ de-a înghiţi unŭ morunŭ; incercarea unui poporŭ de abia de şése milióne de-a îmbuca şi mistui ḑece milióne, de altă naţionalitate: este celŭ puţinŭ unŭ lucru de rîsŭ, o ideiă barocă şi nebună, care n'ar puté s'o accepteze, decâtŭ unŭ absolutŭ necunoscĕtorŭ alŭ desvoltărei spiritului de naţionalitate, unŭ sclavŭ alŭ orbului fanatismŭ de rassă.

Pe noi Românii din Transilvania şi Ungaria nu ne îngrijesce prea multŭ acéstă ridiculositate a politicei unguresci. Ceea ce însĕ ne îngrijesce şi ne măhnesce este, că lupta înfocată internă, ce s'a desfăşuratŭ între popórele acestui statŭ şi între cei ce din nefericire singurĭ îlŭ conducŭ şi-lŭ esploateză aḑĭ, ne răpesce scumpulŭ timpŭ, în care amŭ puté progresa pe alte terene şi ne costă sacrificii enorme, carĭ nu s'ar puté preţui, décă le-amŭ aduce pe altarulŭ culturii, prosperării şi desvoltării nóstre în tóte direcţiunile.

De douĕ-ḑecĭ şi cincĭ de anĭ, de când decurge acéstă luptă înverşunată sub clişeulŭ deochiatŭ alŭ „constituţionalismului" ungurescŭ de aḑĭ, noi Românii, şi dimpreună cu noi tóte popórele asuprite din acestŭ statŭ strigat'amŭ, protestat'amŭ şi ne-amŭ văietatŭ destulŭ asupra sorţii triste şi grele, ce ni-s'a creatŭ în strămoşésca nóstră moşiă. Strigătele şi protestările nóstre însĕ au aflatŭ urechĭ surde şi s'au isbitŭ de inimĭ împietrite. Din potrivă, amŭ fostŭ şi suntemŭ scoşĭ de pe tóte terenele vieţii publice; limba nóstră este impilată şi huiduită, cultura nóstră nesocotită şi asuprită, aspiraţiile nóstre la egală îndreptăţire suntŭ călcate în picióre, batjocurite şi sugrumate prin felŭ şi felŭ de mijlóce infernale. Tóte le-au cercatŭ şi le cércă duşmanii limbei şi ai naţionalităţii nóstre, ca sĕ ne înfrângă, sĕ ne umiléscă şi sĕ ne facă a cădé desarmaţĭ înaintea politicei lorŭ brutale.

„Nu voiu încerca sĕ asuprescŭ pe nimenea, dér nicĭ eu nu voiu suferi sĕ ne asuprescă nimenea." — Unŭ norocŭ orbŭ şi rĕsfăţatŭ alŭ contrarilorŭ noştri, a adusŭ cu sine, ca ei sĕ ne asuprescă şi noi sĕ suferimŭ. Suferindŭ însĕ noi n'amŭ pierdutŭ nădejdea, nu ni-a slăbitŭ credinţa într'o sórte mai bună. Totŭ suişulŭ are coborîşŭ. Dumneḑeu a pusŭ legĭ naturei şi ómenilorŭ, — legĭ eterne, în virtutea cărora tóte acţiunile vieţii omenescĭ îşĭ au limitele lorŭ. Şi óre asuprirea, ce-o esercită unŭ poporŭ asupra altui poporŭ, sĕ nu-şĭ aibă şi ea limitele sale? — Noi credemŭ, că da!...

Décă duşmanii limbei şi ai naţionalităţii nóstre n'au învĕţatŭ încă până acum a cunósce, că noi Românii din acestŭ statŭ nu suntemŭ nicĭ decâtŭ dispuşĭ a ne da legaţĭ cu mânĭ cu picióre bălaurului maghiarisărei, sĕ nu o cunóscă ei óre nicĭ acum, când înşi-şĭ vĕdŭ, că prin a lorŭ nenorocită politică, n'au făcutŭ alta, decâtŭ au contribuitŭ la deşteptarea conscienţei drepturilorŭ şi a naţionalităţii nóstre?

Da, nicĭ-odată Românii nu vorŭ înceta a-şĭ apĕra drepturile lorŭ; ei nu vorŭ da îndĕrĕtŭ dela nicĭ unŭ sacrificiu, când vorba este de limba, de naţionalitatea, de esistenţa şi de viitorulŭ lorŭ. Natura nu are nicĭ lege, nicĭ putere, care sĕ denege cuiva sfântulŭ dreptŭ alŭ conservărei şi apĕrărei sale. Cu atâtŭ mai vîrtosŭ nu, când e vorba de poporŭ şi poporŭ.

Avêndu-le acestea în vedere stăpânitorii noştri de aḑĭ, ar face mai bine, décă c'o óră mai curêndŭ şĭ-ar trage pe sémă de ceea ce facŭ. In interesulŭ lorŭ propriu, ei arŭ lucra mai înţeleptesce, décă aruncândŭ masca şi desbrăcându-se odată pentru totdéuna de tendinţele lorŭ de egemoniă absolută, vorŭ face sĕ înceteze luptele şi sbuciumările interne, carĭ bine nu potŭ sĕ aducă. Privéscă ei în trecutŭ, pună-şĭ mâna pe inimă şi judece seriosŭ presentulŭ, gândéscă-se ei apoi şi la viitorŭ, ca sĕ se convingă cu atâtŭ mai bine, că drumulŭ, pe care mergŭ ei aḑĭ, este prăpăstiosŭ.

Nicĭ-odată Românulŭ n'a rĕmnitŭ sĕ domnéscă peste Ungurŭ. Dér cu atâtŭ mai vêrtosŭ inima lui sĕ revóltă, când forţa stăpânirei Ungurului îi ameninţă cele mai vitale interese de esistenţă şi conservare. Naţiunea română dintre Tisa şi Carpaţĭ, departe de a urmări scopurĭ subversive, ea totdéuna a pretinsŭ şi va pretinde, ca némurile, pe carĭ Dumneḑeu le-a aşeḑatŭ pe aceste frumóse plaiurĭ, sĕ trăéscă în raportŭ de *coordinaţiune*, egalŭ îndreptăţite, nejignite şi neîmpiedecate în calea progresului şi desvoltărei lorŭ.

Cetéscă adversarii nostri politicĭ programa Româniloru din 1848. Cetéscă şi recetéscă jurămêntulŭ naţiunei române de pe Câmpulŭ libertăţii şi nu-şĭ uite, că acelŭ jurămêntŭ a fostŭ sigilatŭ cu sângele a mii de martirĭ, dér nicĭ sĕ nu crédă, că o naţiune, care a sciutŭ sĕ-şĭ jertféscă pe cei mai scumpĭ şi mai nobilĭ fii ai ei pentru drepturile, libertăţile şi independenţa sa naţională, a datŭ uitării acele marĭ sacrificii, fără de-a se gândi vre-odată la consecenţele lorŭ în viitorŭ.

CRONICA POLITICA

— 15 (27) Ianuarie.

Ḑiarulŭ „Politik" din Praga, ocupându-se cu **afacerile politice din Un-**

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

Unŭ unchiu rĕu crescutŭ.

Povestire de **Emile Souvestre.**

(Urmare şi fine.)

Pe când Rosa era înteţită la lucru, unchiulŭ îşĭ aprinse luléua şi începù a se preumbla în salonŭ în susŭ şi în josŭ, scuipândŭ la fià-care întorsătură, după obiceiulŭ fumătorilorŭ. D-na Fourcard urmària cu privirĭ desperate acéstă promenadă fatală, care prefăcea salonulŭ ei curatŭ, de care era mândră, într'o cârciumă murdară. Augustŭ, care ghicea supĕrarea mamei sale, resimţia reacţiunea acelei-a şi numai cu mare greutate îşĭ putea ascunde mânia. Tăcerea domnise acum deja mai multe minute, când marinarulŭ se oprì fără de veste înaintea unei cadre, care în salonŭ ocupa loculŭ de frunte.

— „Acesta e portretulŭ lui Fourcard?" întrebà elŭ, suflândŭ unŭ norŭ de fumŭ spre acelŭ chipŭ.

Sora sa îi rĕspunse afirmativŭ.

Tribert esaminà chipulŭ mai de aprópe.

— „Bunulŭ meu cumnatŭ a fostŭ totuşĭ alŭ naibei de urîtŭ", ḑise elŭ apoi cu sânge rece.

Vĕduva şi Augustŭ tresăriră dintr'odată. Deḑaţĭ a se recugeta la rĕposatulŭ numai cu iubire şi veneraţiune, ambii au fostŭ adâncŭ atinşĭ prin necioplita observare a marinarului.

— „Acésta e pentru prima óră, că audŭ judecându-se în modulŭ acesta despre esteriorulŭ tatălui meu", ḑise junele iritatŭ, „şi sunt cu atâtŭ mai multŭ surprinsŭ de acésta, că eştĭ tocmai d-ta acela, care l'ai cunoscutŭ destulŭ de bine, ca sĕ poţĭ recunósce inima lui în faţa sa".

— „O, de sigurŭ", rĕspunse căpitanulŭ cu indiferenţă, „cu tóte acestea elŭ era unŭ omŭ bunŭ şi nu i-se lua în nume de rĕu, că bunulŭ Dumneḑeu îlŭ pusese în categoria celorŭ simpli".

— „Domnulŭ meu!" sbierà Augustŭ, care palidŭ de turbare, sărise dreptŭ în susŭ.

D-na Fourcard îlŭ prinse de mână. „Vino, fiulŭ meu", ḑise ea cu o demnitate, în care i-se trăda durerea, „fiindcă, décă aci nu se scie ce datoresce cineva morţilorŭ, apoi trebue sĕ scimŭ ce ne suntemŭ noi înşi-ne datorĭ".

Şi fără sĕ-i mai lase căpitanului timpŭ de a continua mai departe, trase pe Augustŭ după sine şi părăsì cu elŭ odaia.

Tribert dejunà decĭ singurŭ. Intorsŭ în odaia sa, elŭ aflà acolo pe nepotulŭ sĕu, care'lŭ aştepta.

Deşi puţinŭ cam încurcatŭ, junele totuşĭ avea faţă decisă.

— „Ce vĕḑŭ, tu eştĭ aci?" ḑise unchiulŭ rîḑêndŭ. „Nu mai suntemŭ decĭ supĕraţĭ unulŭ pe altulŭ?"....

— „Vorbesce, te rogŭ, mai încetişorŭ", îlŭ întrerupse Augustŭ iritatŭ. „Nu aşĭ voi sĕ ne audă mama".

— „E vorbă decĭ de unŭ secretŭ?" întrebà marinarulŭ.

— „E vorba de o datorinţă", rĕspunse Augustŭ cu seriositate. „Posiţia d-tale şi etatea mea îmĭ facŭ împlinirea ei grea, însĕ liniştea mamei mele premerge la tóte".

— „Nu cumva are a se plânge contra cuiva?" întrebà Tribert.

— „Dênsa are a se plânge în contra d-tale!", replicà junele cu voce tremurândă, „în contra d-tale, care una câte una i ai ofensatŭ tóte simpatiile şi sentimentele ei cele mai gingaşe".

— „Eu?!" esclamà căpitanulŭ. „Şi cum acésta?".

— „Prin aceea, că d-ta te-ai purtatŭ în casa acésta, ca pe bordulŭ corabiei d-tale!" rĕspunse Augustŭ mai înfierbêntatŭ. „Prin aceea, că ai ofensatŭ pe o femeiă bĕtrână, pe care o iubimŭ, şi ai insultatŭ memoria tatălui meu! De ierĭ ţi-ai arĕtatŭ spiritulŭ, caracterulŭ şi inima d-tale într'o astfelŭ de lumină, încâtŭ mamei mele îi este peste putinţă a mai suporta presenţa d-tale".

Unchiulŭ Tribert, care până atuncĭ se preumblase, se oprì dintr'odată înaintea junelui şi îlŭ fixà în ochĭ.

— „Prin acésta voescĭ sĕ mĕ facĭ sĕ înţelegŭ, ca sĕ-mĭ cautŭ altŭ undeva cuartirŭ?" întrebà elŭ.

Tăcerea lui Augustŭ suplinì unŭ rĕspunsŭ afirmativŭ.

— „Bine!" continuà Tribert în tonŭ seriosŭ. „Dér pentru-că amŭ ajunsŭ odată la punctulŭ de a ne spune adevĕrulŭ pe faţă, apoi voiu sĕ regulezŭ şi cu d-ta o mică socotélă. Mai întâiu: Cum te a

garia, dice, că cu tóte desminţirile oficióse, totuşĭ faimele despre o *crisă ministerială* suntŭ din ce în ce mai verosimile. Nemesa politică nu rĕmâne la o parte şi pocăinţa pentru joculŭ fără de lege cu milióne de cetăţenĭ nemaghiarĭ constă în imposibilitatea din ce în ce mai mare, de a voi şi mai departe a conduce pe basa actuală afacerile statului. Crisa îşĭ are rădĕcinĭ adêncĭ, nu numai în cestiunile bisericescĭ, ci şi în alte cestiunĭ dilnice. — Aşa scriamŭ, dice „Politik“, din incidentulŭ dimisiunei contelui Szapary. Şi astădĭ, după două lunĭ de guvernare a ministrului Weckerle, care stă şi în graţia oposiţiei, părerea nóstră se arată ce corectă şi eclatantă. Décă de astă-dată crisa este redusă la fricţiunile din maioritate, décă astădĭ, — după cum se susţine, — se tractéză de a înfrânge domnia unei clice de partidŭ, décă crisa nu se referă la toţĭ membrii din cabinetŭ — atuncĭ tóte aceste suntŭ posibile, dér noi vedemŭ alte neajunsurĭ pentru Ungaria, neajunsurĭ ce nu se vorŭ delătura până când cei dela putere nu vorŭ ajunge la cunoscinţa adevĕrată a trebuinţelorŭ popórelorŭ şi nu vorŭ guverna cu raţiune şi cu dreptate.

*

Diarulŭ „Kronstädter Zeitung“ în articolulŭ de fondŭ din 26 Ianuarie n. c. cu data din Budapesta, se ocupă cu **stările din Ungaria**. Organulŭ săsescŭ dice între altele: „Urmărirea severă prin procurorĭ în contra agitaţiunilorŭ naţionalităţilorŭ, ordonată de ministrulŭ de justiţiă Szilagyi, a adusŭ cu sine, după condamnarea diaristului slovacŭ Hurban, două achitărĭ a unorŭ publiciştĭ sêrbĭ din partea juriului din Pesta. Acum şi studenţii universitarĭ păşescŭ în contra naţionalităţilorŭ nemaghiare. Ei susţinŭ, că în Pesta ar fi descoperitŭ o Ligă română secretă (?!) şi demonstréză la esamene în contra studenţilorŭ românĭ, carĭ nu-şĭ renégă conscinţa lorŭ naţională. Acésta din urmă însĕ obvine fórte [illegible] *alu Germano-Maghrarilorŭ*, (adecă renegarea — Red.) In contra mai multorŭ studenţĭ românĭ s'au ridicatŭ înfricoşata acusă, că au fostŭ amestecaţĭ în redactarea memorandului şi a Replicei în contra rĕspunsului studenţilorŭ Ungurĭ. Curêndŭ au uitatŭ, dice „Kronst Ztg.“ postulatele liberalismului şi cerŭ dela corpulŭ profesoralŭ introducerea unei investigaţiunĭ cu ocasiunea căreia s'ar afla vre-unŭ cârligŭ pentru reglementarea tinerilorŭ. Spiritulŭ de intoleranţă naţională, care e infiltratŭ în întréga generaţiune tênĕră maghiară, face parte din rôdele cele mai triste ale sistemului do minantŭ de esclusivismŭ naţionalŭ.“

*

Diarele vieneze înregistréză de câtva timpŭ svonurĭ destulŭ de neliniştitóre din **Muntenegru**. Se dice, în aceste informaţii, că în tótă ţéra ar domni o mare nemulţumire împotriva principelui Nicolae, care în locŭ de a căuta sĕ reformeze şi sĕ îmbunătăţéscă administraţia conformŭ spiritului modernŭ, şi-ar fi datŭ, dimpotrivă, în anii din urmă, tótă silinţa ca sĕ şi desvólte autocraţia restrângêndŭ privilegiile şefilorŭ diferitelorŭ triburĭ. Nemulţumirea s'ar mai datora şi nepotismului, care ar domni la Curte şi care ar fi ajunsŭ a constitui în tótă ţéra unŭ felŭ de oligarchie, care respinge din sînulŭ ei tóte elementele independente şi cu adevĕratŭ active. Administraţia ar fi încredinţată unorŭ incapabilĭ; căpitanii şi serdarii trateză — se dice — pe administraţii lorŭ ca pe nisce sclavĭ. Orĭ ce supusŭ muntenegrénŭ, care ar îndrăsni sĕ se plângă, e imediatŭ expulsatŭ. Cu unŭ cuvêntŭ nemulţumirea e generală şi nu e imposibilă o isbucnire, care ar puté sĕ devină amenințătóre pentru dinastia Petrovicĭ Niegoş. Sub numele *Muntenegrulŭ june* s'a formatŭ nu de multŭ o asociaţiă patriotică cu numeróse ramificaţii în ţéră şi reclamă o revisuire a Constituţiei pentru a obţine mai alesŭ controlulŭ delegaţilorŭ naţiunei asupra actelorŭ guvernului. In faţa asprimei cu care guvernulŭ urmăresce pe membrii acestei societăţĭ, acésta ia din ce în ce mai multŭ unŭ caracterŭ revoluţionarŭ şi visézā deja de detronarea principelui Nicolae. Acestea suntŭ, în resumatŭ, informaţiile diarelorŭ vieneze.

SCIRILE DILEI.

— 15 (27) Ianuarie.

Sosirea regelui Carolŭ la Bucurescĭ. M. S. Regele a sositŭ în capitală astădĭ la órele 12 şi 40 de minute, venindŭ cu trenŭ expresŭ dela Predélŭ. M. S. fusese întêmpinatŭ la frontieră de d. C. Olănescu, ministrulŭ lucrărilorŭ publice. Când trenulŭ a sositŭ la gara de Nord [illegible] sub comanda d lui căpitanŭ I. Ghica, a presentatŭ armele. M S. era îmbrăcatŭ în uniformă şi era însoţitŭ de d. generalŭ Vlădescu şi de d. Ionŭ Kalinderu. La sosirea Suveranului se aflau în gara de Nord d-nii miniştri Catargiu, Carpŭ, Lahovari, generalŭ Lahovary, Marghilomanŭ, Tache Ionescu şi Ghermani, I. P. S. Sa metropolitulŭ primatŭ precum şi mai mulţĭ membri ai corpului diplomaticŭ. M. S. Regele s'a întreţinutŭ mai multŭ de o jumĕtate oră cu persónele presente şi la órele 1 şi 10 s'a urcatŭ în trăsură şi s'a îndreptatŭ spre palatŭ.

—x—

Legea de recrutare a României va fi modificată. D. generalŭ I. Labovari, ministrulŭ de resbelŭ, va depune pe biuroulŭ camerei unŭ proiectŭ în sensulŭ, ca operaţiile consiliului de revisiă, carĭ până acum se făceau dela 1 Decemvre până la 15 Ianuarie, sĕ se facă dela 15 Februarie până la 30 Martie ér continuarea, care până acuma se chiăma între Februarie şi Aprilie, sĕ fiă chiămatŭ în fiă-care anŭ la 1 Noemvre.

—x—

Căsĕtoria principelui bulgarŭ. „L'Independance belge“ află din Sofia, că în adevĕrŭ călĕtoria principelui Ferdinandŭ alŭ Bulgariei este în legătură cu unŭ proiectŭ de căsĕtoriă, — nu însĕ cu principesa Elena d'Orleans, ci cu o altă principesă din casa Bourbon, una din fiicele contelui de Caserta şi a principesei Antoneta de Bourbon. Logodna, adaogă informatorulŭ belgianŭ, se va serba la München.

—x—

Colonia polonă din România, în înţelegere cu asociaţiunile polonese din străinătate, a hotărîtŭ ca anulŭ 1893 sĕ fiă unŭ anŭ de doliu pentru toţĭ Polonii patrioţĭ. Anulŭ 1893 este a o suta aniversare a împărţirei Poloniei între Rusia, Germania şi Austria. Polonii din Bucurescĭ se vorŭ abţine în acestŭ anŭ dela balurĭ şi dela orĭ şi ce felŭ de petrecerĭ publice şi vorŭ face unŭ parastasŭ.

—x—

Gerulŭ. Scirile din străinătate continuă a semnala domnia unui gerŭ cum de multŭ nu s'a mai pomenitŭ, în multe locurĭ. Astfelŭ din Weissenbach se anunţă, că laculŭ Attersee a îngheţatŭ, ceea ce nu s'a mai întêmplatŭ decâtŭ de trei orĭ în acestŭ vécŭ. La Torinŭ termometrulŭ a arătatŭ într'una din dilele trecute — 18 grade Celsius, o temperatură cum n'a mai fostŭ nici odată în acestŭ vécŭ la Torinŭ. — La Divnitz în Ungaria, temperatura a scădutŭ deunădĭ la — 33.3 grade Celsius, ceea ce nu s'a mai observatŭ *nici odată* în acea localitate.

—x—

Invitare la balulŭ, ce'lŭ va arangia casina română din Beiuşŭ în favorulŭ bibliotecei sale la 11 Februarie n. c. în sala „Ospĕtăriei opidane.“ Intrarea: pentru persónă: 1 fl. Pentru familiă după placŭ. Începutulŭ la 8 óre séra. Ofertele marinimóse şi supraolvirile se vorŭ chita în publicŭ.

—x—

Esplosiune puternică. In mina Ossegg de lângă Praga s'a întêmplatŭ o esplosiune mare. 16 ómenĭ au fostŭ omorîţĭ, 8 ómenĭ răniţĭ.

—x—

O resóclă în Persia. Din Persia vine vestea despre o resóclă ciudată întêmplată în oraşulŭ Tebris Marele preotŭ din acestŭ oraşŭ a găsitŭ adecă de cuviinţă a porunci Evreilorŭ ca sĕ pórte câte o bucăţică de postavŭ roşu pe haine, pentru a se deosebi de ceilalţĭ locuitorĭ. Şahulŭ, fórte nemulţămitŭ cu acéstă disposiţiă, a chiămatŭ pe marele preotŭ în audienţă, şi după ce acesta se cam codea, a trimesŭ soldaţĭ sĕ'lŭ aducă. Poporulŭ însĕ a atacatŭ pe soldaţĭ, şi 'i-a alungatŭ, cu capetele sparte. Lucrurile s'au opritŭ deocamdată aici.

—x—

Logodnă. D-lŭ *Romulus Miclea* din Jibotu, s'a logoditŭ cu d-ra *Opreana Mihăilă* din Căstău. — Fiă în césŭ cu norocŭ!

Din dieta ungurescă.

In şedinţa din 25 Ianuarie a dietei ungurescĭ se continuă desbaterea asupra bugetului ministeriului de interne.

La titlulŭ „colportagiulŭ diarelorŭ“, deputatulŭ Adam *Horvath*, luândŭ cuvêntulŭ, dise, că ministrulŭ de interne a fostŭ în rătăcire, când s'a provocatŭ la § 45 alŭ legei de pressă din 1848, deórece acestŭ paragrafŭ nu se referă la diare, ci numai la imprimate. In anulŭ 1867, dise Horvath, s'a lansatŭ o disposiţiune privitóre la „productele de pressă“ care nu permite vêndarea diarelorŭ pe stradă.

Ministrulŭ *Hieronymi* dise, că starea actuală de dreptŭ, nu concede, fără permisiunea autorităţilorŭ poliţienescĭ vêndarea diarelorŭ pe strade (Larmă pe băncile stângei estreme).

Hieronymi polemiséză apoi cu deputatulŭ Horvath, dicêndŭ, că argumentele lui nu suntŭ temeinice.

Pazmandy observă, că legile poliţienescĭ din străinătate facŭ deosebire între colportagiu şi între vêndarea pe stradă.

Ministrulŭ *Hieronymi*: In Francia.

Pazmandy: Şi în Belgia, Anglia şi Italia, unde sub colportagiu se înţelege vêndarea de sub controlă poliţienéscă a cărţilorŭ, dér nu vêndarea diarelorŭ. Orĭ unde s'a cassatŭ censura şi s'a introdusŭ libertatea pressei, potŭ fi diarele vêndute pe stradă şi în locurĭ publice. Numai în Rusia, Austria şi Turcia este oprită acéstă vêndare şi oprirea acésta pare a fi o imitare a raporturilor austriace, după cum şi aceea e imitare, că la noi, fără nici o basă legală, sĕ plătescŭ câte 2 cr. pentru fiăcare esemplarŭ alŭ diarelorŭ, ce vinŭ din străinătate. (Aprobărĭ în stânga estremă.)

După aceea mai vorbi Iosif Madarasz în contra espunerilorŭ ministrului şi Akos Beöthy, care cerŭ între altele permisiunea de a se vinde diare pe stradă.

După acea se începu desbaterea asupra titlului „*gendarmeriă*“, la care luă cuvêntulŭ *Pazmandy*, care se acăţă de semnele de distincţiune ale gendarmeriei. Gendarmeria ung. reg., dise Pazmandy, este o instituţiune independentă şi autonomă a Ungariei, şi guvernulŭ ungurescŭ ar trebui sĕ dispună pentru gendarmeria purtarea colorilorŭ „naţionale“ şi sĕ scótă colórea negru-galbenă. Actualmente negru-galbenŭ este colórea Austriei; ce caută dér colorile austriace în gendarmeria nóstră? (Aprobărĭ în stânga estremă).

Vorbitorulŭ în fine propuse o moţiune, în sensulŭ, ca guvernulŭ sĕ dispună introducerea colorilorŭ „naţionale“ la gendarmeriă.

Ministrulŭ *Hieronymi* rĕspundêndŭ espectorărilorŭ lui Pazmandy, dise, că în tóte armatele europene, dela comandantulŭ supremŭ şi până la sublocotenentŭ, toţĭ oficerii pórtă la sabiă acelaşĭ porte-epée de aurŭ, cei carĭ nu-lŭ pórtă, nu suntŭ priviţĭ ca pe aceeaşĭ tréptă cu ei. Prin urmare şi oficerii dela gendarmeriă, pentru ca sĕ fiă pe aceeaşĭ tréptă cu oficerii din armata comună şi honvedime, pórtă acelaşĭ porte epée. De aceea ar face o rea impresiune asupra publicului, décă oficerii dela gendarmeriă ar avé altŭ porte epée căci atuncĭ nu ar fi socotiţĭ ca pe aceeaşĭ tréptă cu oficerii de honvedĭ şi din armata comună.

Despotismŭ ungurescŭ.

De pe Pratulŭ lui Traianŭ, 9 Ian. n. 1893.

Onorată Redacţiune!

Décă sub acestŭ titlu v'aşĭ descrie fapte săvîrşite în ţările barbare şi semibarbare ale Asiei şi Africei, ni-ar fi mirare şi nice prea, dér lucrulŭ despre care vreu sĕ vĕ încunoscinţezŭ cu astă ocasiune s'a întêmplatŭ tocmai la noi, unde de lauda „constituţionalismului“ şi „liberalismului“ ne chiar îngreţoşămŭ, nu alta.

---

pututŭ supĕra purtarea mea, pe d-ta, care m'ai primitŭ erĭ aci, cufundându-te în cetirea unui diarŭ; pe d-ta, care ai consimţitŭ cu macsima, „că fiă-căruia îi este permisŭ sĕ facă ce-i place, fără ca sĕ-i pese de ceilalţĭ?“

Augustŭ făcŭ unŭ gustŭ şi voia sĕ îngâne o rugă.

„D-ta te plângĭ de purtarea mea faţă cu bĕtrâna servitóre“, continuă marinarulŭ cu voce ridicată, „dér cum te-ai purtatŭ d-ta faţă cu instructórea mamei d-tale? Nu ai refusatŭ óre ierĭ a-i face unŭ serviciu de simplă complesanţă? N'ai ridicatŭ óre protestŭ în contra datorinţei de a achita datorii de recunoscinţă, contractate de alţii? Pentru ce óre sĕ mĕ simtŭ eu mai îndatoratŭ faţă cu Rosa, decum credeai d-ta, că eştĭ faţă de domnişóra Lorin?“

Junele voia sĕ-lŭ întrerupă din nou.

— „Ascultă mĕ până în sfêrşitŭ“, continuă Tribeit totŭ mai seriosŭ, „d-ta mĕ acusĭ, că eu n'am respectatŭ pe tatălŭ d-tale mortŭ, — ai arĕtatŭ óre d ta mai multŭ respectŭ faţă de mama d tale, încă în viéţă? Şi spune-mĭ, óre care din noi doi era mai deobligatŭ la iubire, reservă şi venerare? De când mĕ aflu eu aci, cuvintele şi faptele mele te supĕră şi te revoltéză pe d-ta, ce sĕ cugete cineva despre ale d-tale? Eu m'am arĕtatŭ faţă de egalĭ nepretinosŭ şi bruscŭ, d ta te-ai arĕtatŭ necioplitŭ faţă de superiorĭ; eu m'am înfuriatŭ contra unei servitóre, care nu şi-a împlinitŭ datoria, — d-ta te-ai supĕratŭ pe mama d-tale, care ţĭ-a adusŭ aminte de datoria d-tale; eu am greşitŭ în stima cătră bărbatulŭ surorei mele, d-ta în aceea cătră care ţĭ-a datŭ viéţă! Care din noi doi pare decĭ a fi datŭ idea cea mai rea despre spiritulŭ, caracterulŭ şi inima sa?“

Cu câtŭ vorbi căpitanulŭ mai multŭ, cu atâtŭ la Augustŭ necazulŭ dede loculŭ încurcăturei şi confusiunei. Lecţiunea, pe care voise sĕ o dea elŭ altuia, se îndreptă în modŭ aşa de neaşteptatŭ cătră sine insuşĭ, încâtŭ rĕmase cu totulŭ uimitŭ. Pre lângă acestea, vocea propriei sale conscinţe susţinea cuvintele unchiului Tribert. Elŭ înţelese acum dintr'odată, care i a fostŭ intenţiunea şi sdrobitŭ prin sentimentulŭ nedreptăţii sale, îşĭ plecă capulŭ.

Bĕtrênulŭ marinarŭ înţelese, ce se petrecea în acea inimă generósă, dér rĕu condusă. Elŭ se apropiă decĭ de nepotulŭ sĕu şi-lŭ luă de mână.

— „Tu vedĭ decĭ, că trebue sĕ fimŭ iertătorĭ unulŭ altuia“, dise elŭ cu blândeţe. „Lasă sĕ uitămŭ cele întêmplate şi sĕ ne încercămŭ a trage folosŭ din ele pentru viitorŭ. La întréga acéstă istoriă a fostă jertfă mama ta şi de ea trebue sĕ ne rugămŭ de iertare“.

— „Nu!“ esclamă Augustŭ mişcatŭ, „numai eu singurŭ am lipsă de iertare! Pentru-că acum înţelegŭ tóte: D-ta ai vrutŭ sĕ mĕ îndreptezĭ prin esemplu. Noi, mama mea şi eu, îţĭ datorimŭ recunoscinţă“.

— „Mulţămesce mai bine lui *Lykurg*“, dise unchiulŭ Tribert rîdêndŭ, „pentru că elŭ a descoperitŭ acestŭ mijlocŭ. Pentru de a desvĕţa pe tinerii Spartanĭ de bĕutura vinului, li-a arĕtatŭ soldaţĭ morţĭ de beţĭ. Eu l'am imitatŭ, arĕtându-ţĭ la altulŭ defectele, pe carĭ doriam ca tu sĕ le urăscĭ“

i—g—b.

Multe abusurĭ, multe fapte ilegale au comisŭ şi comitŭ puternicii ḑilei la umbra legilorŭ faţă de naţionalităţile nemaghiare, dér celŭ puţinŭ în privinţa conduitei sociale şi de bunăcuviinţă mai rarŭ au doveditŭ atâta lipsă de bunŭ simţŭ câtă s'a pututŭ observa la solgăbirĕulŭ nostru din Vinţŭ, Gall Laszlo, cu ocasiunea alegerei de subnotarŭ în Grindŭ.

In cerculŭ notarialŭ alŭ Grindului, de care se mai ţinŭ comunele de pe Arieşŭ: Luna şi Sânmărtinulŭ, comune curatŭ românescĭ, funcţionéză ca notarŭ d-lŭ Ionŭ Nagy, care conduce acestŭ oficiu de vre-o 30 anĭ, cu dreptate şi acurateţă, încâtŭ ar puté fi de modelŭ funcţionarilorŭ noştri dela sate. E mai multŭ ca sigurŭ, că din motivulŭ conduitei sale drepte şi imparţiale faţă de Românĭ, fisolgăbirĕulŭ i-a datŭ de adjuncţĭ astfelŭ de ómenĭ, carĭ, de cum sĕ-i fiă de ajutorŭ, dér mai de-arêndulŭ au fostŭ nisce defraudatorĭ, ca bagŭ sémă, décă nu-i potŭ afla ceva vină în conducerea greului sĕu oficiu, celŭ puţinŭ prin acéstă procedură, sĕ-lŭ disguste de oficiulŭ notarialŭ şi prin urmare sĕ-lŭ facă sĕ abḑică.

Astfelŭ devenindŭ érăşĭ vacantŭ postulŭ de subnotarŭ în acestŭ cercŭ, solgăbirĕulŭ din Vinţŭ a conchiămatŭ pe membrii acestorŭ 3 comune la alegerea de subnotarŭ chiar în ajunulŭ Crăciunului nostru.

Pe lângă totŭ timpulŭ nepotrivitŭ însĕ, membrii românĭ au participatŭ cu toţii, avêndŭ fiă-care acea nădejde, că baremŭ acum vomŭ puté dobêndi de subnotarŭ unŭ omŭ, care sĕ pótă corĕspunde acestui oficiu; dér ni-amŭ înşelatŭ amarŭ, căcĭ solgăbirĕulŭ Gall Laszlo dintre 3 concurenţĭ, — între carĭ se afla şi d-lŭ *Vasiliu Căpuşanŭ*, care pe lângă aceea, că e celŭ mai aptŭ de oficiulŭ notarialŭ, este şi Românŭ în tótă privinţa — a candidatŭ pe unŭ necunoscutŭ cu numele Vér Gyula, delăturândŭ fără lécŭ de motivŭ pe d-lŭ Căpuşanŭ.

S'a luatŭ la protocolŭ mai departe, cumcă membrii *în unanimitate* arŭ fi votatŭ pentru „uniculŭ“ lorŭ candidatŭ. Firesce, că despre cuprinsulŭ protocolului Românii nu au sciutŭ nimicŭ, că solgăbirĕulŭ de cum sĕ esplice membrilorŭ românĭ cuprinsulŭ protocolului, dér nicĭ în limba maghiară nu l'a cetitŭ măcarŭ, ci după încheiere l'a şi datŭ spre subscriere.

Vĕḑêndŭ acéstă stare de lucrurĭ, învĕţătorulŭ din Luna, *S. Nicóră*, în limba română a vorbitŭ despre cuprinsulŭ protocolului, ca sĕ pricépă membrii românĭ spunêndŭ mai departe solgăbirĕlui, că décă aşa stă trébă, pentru ce a mai convocatŭ pe membrii comunelorŭ la alegere căcĭ în atare casŭ de ajunsŭ ar fi fostŭ a trimite în scrisŭ denumirea favoritului sĕu candidatŭ, şi sĕ nu fi silitŭ pe ómenĭ a-şĭ lăsa lucrurile, spre a alerga la alegere, când acésta în realitate nu s'a întêmplatŭ.

Membrii în unanimitate au începutŭ a protesta ḑicêndŭ, că nu vorŭ vota pentru atare candidatŭ şi au cerutŭ nulificarea alegerei, la ce solgăbirĕulŭ, neluândŭ în consideraţiune protestele alegĕtorilorŭ, a întinsŭ protocolulŭ spre subscriere la membrii de încredere, crezêndŭ, că măcarŭ aceştia îlŭ vorŭ subscrie, dér s'a înşelatŭ, fiind-că şi Ungurii s'au scârbitŭ de acéstă procedură, căcĭ marele proprietarŭ din Luna, Pap Gyula, a replicatŭ solgăbirĕului: „*én azt a bolondságot nem teszem hogy aláirjak*“. (Eu nu voiu face nebunia aceea, ca sĕ subscriu,) şi nu a voitŭ sĕ subscrie protocolulŭ.

Vĕḑêndu-se solgăbirĕulŭ părăsitŭ şi din partea Ungurilorŭ a strigatŭ furiosŭ: „*ha nem teszik, menyenek el, nekem ne lármázanak!*“ (Décă nu lŭ subscrieţĭ, mergeţĭ în trébă-vĕ şi nu faceţĭ larmă). Imediatŭ după aceea, cu protocolulŭ subscrisŭ numai de 3 membri, a şi părăsitŭ furiosŭ cancelaria notarială, scăpândŭ astfelŭ de sgomotulŭ protestelorŭ.

Noi firesce, ne-amŭ hotărîtŭ cu toţii, ca pentru nulificarea acestei ilegale şi arbitrare denumirĭ, sĕ apelămŭ la administraţia comitatensă, décă însĕ nicĭ acolo nu ni-se va face dreptate şi vorŭ aproba procedura solgăbirĕului, vomŭ fi siliţĭ a ne întări şi mai tare în credinţa, că legile pentru ocârmuitorii noştri suntŭ numai unŭ vĕlŭ, cu carĭ acoperŭ cele mai marĭ ilegalităţĭ comise faţă de nemaghiarĭ, şi că liberalismulŭ, cu lauda căruia facŭ atâta paradă, este înlocuitŭ printr'unŭ despotismŭ vrednicŭ numai de centrulŭ Africei.

Unŭ alegĕtorŭ.

Petrecerĭ.

Balulŭ Reuniunei femeilorŭ române din locŭ, ce s'a datŭ Marţĭ séra în sala otelului „Nr. I“, a fostŭ unulŭ dintre cele mai elegante balurĭ, din câte s'au datŭ la noi în decursulŭ acestui carnevalŭ. A fostŭ cercetatŭ de unŭ publicŭ distinsŭ, care deşi cam puţinŭ numĕrosŭ, şi-a petrecutŭ însĕ fórte animatŭ. Dintre notabilităţile oraşului nostru au luatŭ parte între alţii: Dlŭ comite supremŭ *Michael Maurer de Ürmös*; dlŭ colonelŭ dela reg. 82 de infant. *Iosef Cordier de Lowenhaupt* cu familia; dlŭ sub-colonelŭ dela regim. de husarĭ Edmund Turkovics; dlŭ maiorŭ *Alexandru Senyi* de *Nagy-Unyom* etc. etc. Am avutŭ mai mulţĭ óspeţĭ şi din părţile mai depărtate ale Ardealului, cum şi din România. Galeriile erau îndesuite de privitorĭ, sala frumosŭ decorată. Numai în revĕrsatulŭ ḑorilorŭ s'a împrăsciatŭ publiculŭ, care în totalŭ s'a arĕtatŭ deplinŭ îndestulitŭ cu balulŭ Reuniunei nóstre.

*

O serată musicală declamatorică fórte plăcută şi bine reuşită au arangiatŭ Duminecă în 22 Ianuarie s. n. a. c. fetiţele din *Institutulŭ Vautier* de aci. Prin acéstă interesantă producţiune s'a datŭ o nouă dovadă, că acestŭ pensionatŭ se susţine bine la înălţimea sa. Programulŭ a fostŭ: 1) Bendel: *Polonaise* esecutată a 4 mânĭ de d-şórele A. Ceauşescu şi Maria Popp; 2) Abt: *Guten Morgen* şi *Abendlied*, corurĭ de fete; 3) Alexandri: *Plugulu blăstĕmatu*, declamatŭ de d-şóra Maria Popp; 4) Mendelssohn: *Gruss* şi *Wasserfahrt*, corurĭ de fete; 5) Beranger: *Adieux de Marie Stuart*, declamată de d-şóra A. Ceauşescu; 6) Mendelssohn: *Abschied der Zugvögel* şi Iaschik: *Dalfuzér*, corurĭ de fete; 7) Ch. Norbel: **La treille du roi** o mică piesă teatrală în limba francesă cu musică de Iaschik, jucată de 3 eleve mai marĭ şi cu corurĭ de fete. Tóte punctele din programŭ au fostŭ esecutate cu multă pricepere, dovadă, că dómna directóră a Institutului e pe deplinŭ convinsă, că asemenea producţiunĭ, carĭ împlinescŭ deodată două scopurĭ: promovéză instrucţiunea în diferitele limbĭ şi contribue a forma pe eleve şi în privinţa presentărei lorŭ sociale în faţa publicului, distrăgêndu-le astfelŭ în modŭ plăcutŭ şi inconsciu dela ocupaţiunĭ şi gândirĭ mai puţinŭ favorabile şi plăcute.

*

Reuniunea femeilor române din *Zerneştĭ* şi *jurŭ* invită la *Balulŭ*, ce se va arangia Sâmbătă în 11 Februarie n. c., în sala şcólei de acolo. Inceputulŭ la 8 óre séra. Bilete de intrare: 1 fl. de persónă şi 2 fl. de familiă.

Mulţămită publică.

Preşmerŭ, Ianuarie 1893.

Comitetulŭ Despărţĕmêntului I. (Braşovŭ) alŭ Associaţiunei Transilvane cu ocasiunea adunărei generale ţinute în Preşmerŭ la 27 Decemvre st. v. 1892, a binevoitŭ a doua pentru biblioteca şcolară din locŭ următórele 20 de cărţĭ:

Horia, tragediă istorică în 5 acte de Gh. Popp; Amintirĭ din rĕsboiulŭ austro-germanŭ, dela 1866 de G. Andreiaşĭ; Biblioteca copiilorŭ, completă, din editura N. I. Ciurcu; Din traista lui Moşŭ-Stoica, 101 minciunĭ poporale de Sandu-Pungă-Gólă; Andreiu celŭ rĕsfăţatŭ, de Ioanŭ Bota; Cilibi Moise, de M. Schwarzfeld; Una sută una fabule de G. Sionŭ; Robinson Crusoe; Genoveva sĕu învingerea nevinovăţiei; 100 istoriore morale de unŭ prietinŭ alŭ copiilorŭ; O şeḑĕtóre la ţéră, de A. Panu, partea I şi II; Viéţa şi fabulele prea înţeleptului Esopŭ; Fabulele lui D. Chichindealŭ, de I. Rusu; Povestirĭ alese de Petra Petrescu; 3 novele de I. Caragiali; Conferinţ despre economiă, de F. Laurent; Povestea vorbei de A. Panu; Şcóla moralei de A. Pann; Basme, Oraţii, Păcăliturĭ şi Gâciturĭ, de I. G. Fundescu; Poveştĭ Ardelenescĭ, de. I. P. Reteganulŭ, în 5 broşurĭ.

Pentru acestŭ darŭ făcutŭ şcólei nóstre ne simţimŭ deobligaţĭ atâtŭ în numele şcolarilorŭ, câtŭ şi în numele poporului, în mijloculŭ căruia trăimŭ, a esprima susŭ numitului Comitetŭ ferbintea nóstră mulţămita.

Ne folosimŭ de acéstă ocasiune spre a esprima mulţămita nóstră şi altorŭ P. St. D-nĭ, carĭ dela înfiinţarea bibliotecei nóstre încócĭ, ni-au oferitŭ gratuitŭ mai multe cărţĭ. Anume: D-lŭ Alexe Frateşiu adm. paroch. în Mehadia (59 opurĭ); Rvds. d-nŭ Ioanŭ Petricŭ, protopresbiterulŭ Braşovului (8 opurĭ); Stariţulŭ Pantilimonŭ din Predealŭ (6 opurĭ); Georgiu Ludu, preotŭ în Preşmerŭ (21 opurĭ); Pantilimonŭ Dima prof. (1 opŭ); Dumitru Dogariu, economŭ în Preşmerŭ (3 opurĭ); Ioanŭ Petricŭ, directorulŭ şcólei din Satu-lungŭ (1 opŭ); Ch. Schmidt capelanŭ ev. A. B. (1 opŭ) Comitetulŭ Asociaţiunei Transilvane din Sibiiu (5 opurĭ); Dumitru Ghimbăşanŭ (1 opŭ); Franciscŭ Koos, consilierŭ reg. şi insp. şcol. (14 opurĭ); Conferinţa învĕţătorilorŭ din Preşmerŭ şi jurŭ (4 opurĭ); Victorŭ Popea preotŭ în Satu-lungŭ (1 opŭ); Al. Frateşiu, preotŭ în Preşmerŭ (4 manuscripte din anulŭ 1847).

Unŭ bunŭ începutŭ s'a făcutŭ şi în direcţiunea acésta la şcóla nóstră şi sperămŭ, că nu numai noi, ci şi cei ce folosescŭ şi vorŭ folosi în viitorŭ aceste cărţĭ, îşĭ vorŭ aduce cu mulţămită aminte de laudatorii acestui isvorŭ nesecatŭ de lumină.

Din însărcinarea corpului învĕţătorescŭ:

Stefan Popoviciu,
învĕţătorŭ.

Literatură.

Invitare de prenumeraţiune la opulŭ **Ierarchia bisericéscă** sĕu esplicarea ceremoniilorŭ sacre ale chirotoniei gradelorŭ ierarchice, compusŭ de **Ioanŭ Boroşŭ**, parochŭ gr. cat., asesorŭ consistorialŭ şi licenţiatŭ în s. teologiă morală şi pastorală. Cu aprobarea Ven. Ordinariatŭ episcopescŭ din Lugoşŭ. — Acestŭ studiu va forma unŭ tomŭ completŭ de sine stătătorŭ, dér nu va cuprinde în sine întregŭ cultulŭ divinŭ liturgicŭ, ci numai o parte constitutivă a aceluia, anume: *Ritulŭ prescrisu la chirotonia persónelorŭ ierarchiei s. biserice.* Cu premiterea noţiunilorŭ generale referitóre la ierarchia bisericéscă şi la treptele singuratice ale aceleia, în modŭ analiticŭ se vorŭ pertracta în acestŭ studiu învĕţăturile dogmatice şi morale, însemnătatea simbolică, alegorică, mistică, precum şi desvoltarea istorică, legate de singuraticele ceremonii ale chirotoniei, etc. Opulŭ va consta cam din 20 cóle de tiparŭ şi va costa 1 fl. 50 cr. sĕu 3 coróne. Abonamentele suntŭ a se trimite până la finea lui Februarie c. d lui *Ioanŭ Boroşŭ*, parochŭ gr. cat, Zábrány, p. u. Temes Hidegkut. Celorŭ ce vorŭ trimite preţulŭ de prenumeraţiune înainte, opulŭ li-se va espeda francatŭ. Continuarea studiului în tomulŭ alŭ II lea se va puté pune sub tiparŭ numai după ce prin insinuarea de prenumeraţiune se vorŭ puté acoperi spesele de tiparŭ alŭ tomului I, anunţatŭ aci.

NEGROLOGŬ. **Maximŭ Haliţă**, fostŭ învĕţătorŭ, notarŭ com., magistru post. şi curatorŭ primarŭ bisericescŭ, a rĕposatŭ în Sângeorgiulŭ românŭ la 22 Ianuarie n. c. în anulŭ alŭ 67 lea alŭ etăţii şi alŭ 40-lea alŭ căsĕtoriei. 'Lŭ jelesce întristata-i soţiă Elena cu fii şi fiicele sale: Elisabeta măr. Chibulcuteanu; Solomonŭ, profesorŭ în Bêrladŭ; Alexandru, cand. de prof.; Frosina, ca soră şi alte numĕróse rudenii. — Fiă-i ţĕrêna uşóră!

DIVERSE.

Urmaşii lui Noe. Unŭ profesorŭ de religiune dela unŭ gimnasiu din Germania le esplică scolarilorŭ din cl. III gimnasială istoriora lui Noe. Elŭ istorisi, că Noe a avutŭ trei fii: Sem, Ham şi Iafet şi că după aceştia trei fii s'au numitŭ trei semênţii de popóre: Semiţĭ, Hamiţĭ şi Iafetiţĭ. Deodată observă profesorulŭ de religiune, că unŭ scolarŭ nu e atentŭ şi pentru ca sĕ se convingă, că óre şcolarulŭ acesta scie despre ce e vorba, 'îlŭ întrebă, cum s'au numitŭ cele trei popóră, pe carĭ tocmai le spusese elŭ. Şcolarulŭ, după ce se gândi puţinŭ, rĕspunse: Semiţĭ, Hamiţĭ şi *Antisemiţĭ*.

Mórtea lui Mo. Curtea din Anglia de sigurŭ va lua în currêndŭ.... doliulŭ. *Mo* a plecatŭ ca sĕ se întêlnéscă cu prietinii sĕi în regatulŭ umbrelorŭ. Acestŭ *Mo* nu e altulŭ decâtŭ *gentlemanulŭ*, care la 1839, la Hyde Park, cerŭ mâna reginei Victoria pe când ea făcea preumblare. Dela acea epocă *Mo* trăi liniştitŭ în Bethlem's ospedale din Londra. Acestŭ decanŭ alŭ nebunilorŭ Britaniei, după părerea celui mai competinte alienist — se bucura de întréga sa raţiune. Instrucţia sa era vastă, caracterulŭ sĕu fórte plăcutŭ şi conversaţia sa era plină de spiritŭ şi fórte atracţiósă. Când *Mo* făcù scena din Hyde-Park, ḑise ca sĕ se justifice, că elŭ n'a pututŭ sĕ se nesupună lui Napoleonŭ I — mortŭ cu 18 anĭ înainte — care ţinea fórte multŭ la unirea sa cu atuncĭ tênĕra regină a Angliei. Dér regina îlŭ respinse şi *Mo* murì de năcazŭ 54 de anĭ după refusulŭ reginei. Cum se numea? Cine era? Asta este enigmă pentru toţĭ. Iohn Bul îlŭ numea *Mo*, prescurtare dela monoman; dér adevĕratulŭ sĕu nume s'a uitatŭ şi se ḑice, că tótă nebunia lui era gândulŭ fix sĕu dorinţa fixă de a fi soţulŭ reginei Angliei.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**
Rdactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Nr. **2071**—1892.

PUBLICAŢIUNE.

Se aduce la cunoscinţa publică de cătră sedria orfanală orăşênéscă din Braşovŭ ca autoritate în afacerĭ de moştenire şi tutoratŭ, că preţiósele aparţinĕtóre eredilorŭ după Stefanŭ Sotirŭ se va vinde cu licitaţiă publică cu banĭ gata în diua de *6 Febr.* nou 1893, la 9 óre a. m. în localulŭ oficiului orfanalŭ.

Din şedinţa sedriei orfanale orăşenescĭ din Braşovŭ ţinută în 31 Dec. 1892.

14,3—3.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1892.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ
Viena	10.00	8.05		2.15
Budapesta	8.25	1.55	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.14	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.53	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.08	1.50	2.12
	4.—	7.15	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.30	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		4.07	
Bucia	0.00	0.—		
Ciucia	6.31	9.07	4.53	4.17
Huedin	7.12	9.37	5.32	4.50
Stana	7.29		5.48	
Aghiriş	7.49		6.08	
Ghîrbău	8.01		6.24	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.42
Cluşiu	8.29	10.37	6.59	5.55
	8.46	11.10	8 20	6.18
Apahida	9.03	11.32	8.45	6.34
Ghiriş	10.08	12.50	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.25	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.43	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.52	11.26	
Aiudŭ	11.28	2.18	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.40	12.18	(8.38
	12.13		12.58	(8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	(9.48
	2.12		3.03	(9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3.46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de pers.	10.05	(2.09
		11.—	Tr. ac. 5.15	(2.19
Timişŭ		12.26	5.57	3.01
Predealŭ		1.11	6.29	3.31
Bucurescĭ		8.35	12.10	9.15

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
				Tr. ac.
Bucurescĭ	7.40		8.50	4.45
Predealŭ	1.12		5.16	9.12
Timişŭ	1.42		5.57	9.41
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	10.17
	2.48	4.48		7.23
Feldióra	3.19	5.07		8.03
Apaţa	3.40	5.42		8.37
Augustinŭ	3.56	6.09		9.04
Homorodŭ	4.29	6.55		9.46
Haşfaleu	5.34	8.23		11.03
Sighişóra	5.54	8.53		11.29
Elisabetopole	6.21	9.31		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.09		12.37
Copşa mică	6 55	10.31		12.53
	6.57	10.47		1.18
Micăsasa		11.06		1.39
Blaşiu	7.31	11.42		2.13
Crăciunelŭ		11.57		2.27
Teiuşŭ	8.—	12.28		2.49
	8.07	1.08	12.54	3.47
Aiudŭ	8.24	1.35	1.23	4.07
Vinţul de sus		2.05	1.51	4.28
Uióra		2.13	2.00	2.34
Cucerdea	8.54	2.31	2.08	4.52
Ghirişŭ	9.23	3.18	3.—	5.26
Apahida		4.45	4.23	6.34
Cluşiu	10.45	5.14	4.48	6.52
	11.01	6.14	5.25	7.40
Nădăşelŭ		6.29	5.43	8.50
Ghîrbău		6.53		8.05
Aghirişŭ		7.02	6.07	8.19
Stana		7.28		8.43
B. Huiedin	12.47	7.53	6.39	9.12
Ciucia		8.31	7.08	9.51
Bucia		8.51		9.56
Bratca	1.26	9.10	7.47	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.13	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.38	11.51
	2.25	11.04	8.43	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.05	2.24
Szolnok	5.23	3.31	11.46	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.50	8.40
Viena	1.55	3.00	7.20	6.20

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.00	8.05	2.15
Budapesta	8.10	1.56	9.30
Szolnok	11.04	4.02	1.05
Aradŭ	3.45	6.57	5.24
	4.30	T. d. per. 2.34	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.54	5.57
Gyorok	5.03	3.34	6.19
Paulişŭ	5.14	3.58	6.30
Radna Lipova	5.32	4.20	6.48
Conop	5.56		7.12
Bĕrzova	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.35
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicĭca	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	10.00		10 19
Orăştia	10.25		10.50
Şibotŭ	10.44		11.16
Vinţ. de josŭ	11.58		11.44
Alba-Iulia	11.29	7.05	12.06
Teiuşŭ	11.56	7 40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.04		1.39
Alba Iulia	3.40		2.19
Vinţ. de josŭ	4.58		2.36
Şibotŭ	4.20		3.03
Orăştia	4.42		3.30
Simeria (Piski)	5.43		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicĭca	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.54
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bĕrzova	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.28	7.46
Paulişŭ	9.58	5 50	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	7.01	8.30
Aradŭ	10.46	7.20	8.40
	11.18	8.20	9.05
Szolnok	4.15	11.15	2.21
Budapesta	7.25	1.20	5.50
Viena	6.20	7.20	3.—

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.23	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	1.21	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	5.58
Vinga	7.32	12.47	6.46
Timişóra	8.42	2.04	7.39

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	8.—	1.11	8.15
Vinga	9.02	2.46	9.46
Aradŭ	9.44	3.50	10.55

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.24
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra . . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu. . .	8 15	3.15
Sighişóra. . .	10.52	6.10

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budateleců	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budateleců	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.45
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	7.03

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.57	7.10
Şeica-mare	3.31	12.22	7.43
Loamneş	4.15	12.40	8.27
Ocna	4.46	12.50	8.59
Sibiiu	5.10	2.26	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.49	10.17
Ocna	8 02	5.09	10 45
Loamneş	8.30	5.32	11.09
Şeica-mare	9 05	5.59	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.35	8.20	2.41
Ludoş	3 26	9.11	3.27
Oşorheiu	5.07	11.39	5.14
	5.50	12.20	5.3
Regh.-săs.	7.15	1.15	7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.	3 44		3.22
Oşorheiu	5 14	9.35	5.05
	5.20	10.05	5.54
Ludoş	7.—	12.31	7.41
Cucerdea	7 47	1.15	8.25

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.56
Cerna	11.13	5.03	10.08
Hunedóra	11.48	5.38	10.32

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Brasov—Zĕrnescĭ

Braşov	8.35	4.55
Zĕrneştĭ	10.28	6.36

Zĕrnesci—Braşov

Zĕrnescĭ	5.00	12.20
Braşov	6.29	1.44

Braşov—Ch.-Oşorheiu.

Braşovŭ	8.50	3.10
Uzonŭ	9.43	4.23
S.-Georgiu	10.32	5.03
C.-Oşorheiu	12.54	7.26

Ch.-Oşorheiu—Braşov.

Ch.Oşorheiu	4.30	2.45
S.-Georgiu	6.53	5.30
Uzonŭ	7.00	5 45
Braşovŭ	8.25	7.25

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnézá órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU.